

กฎหมายใกล้ตัว

ใช้สิทธิโดยไม่คิด ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและอาญา

*ชมชื่น มัณยารมย์

น้ำใจของเพื่อนมนุษย์ เป็นสิ่งที่หาได้ยากยิ่ง ในยุคเศรษฐกิจลอยตัวอย่างเช่นขณะนี้ ต่างคนต่างห้ำหั่นกันเพื่อให้ตัวได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ โดยไม่คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม ที่ธรรมชาติได้สร้างให้มีอยู่ในตัวมนุษย์ เพื่อให้มีความแตกต่างไปจากสัตว์โลกทั้งหลาย สิ่งที่ธรรมชาติสร้างให้มานี้ มนุษย์ทั้งหลายต่างก็ภูมิใจที่ทำให้ตนพิเศษเลิศเลอไปกว่าสัตว์โลกชนิดอื่น ๆ จน

เรียกตนเองว่า "สัตว์ประเสริฐ"

แต่ลองหันมามองตัวเราเองดูซิว่า เดียวนี้เรายังเป็นสัตว์ประเสริฐอยู่หรือไม่ การที่เราเบียดเบียนเพื่อนมนุษย์ด้วยกันให้ได้รับความเดือดร้อน เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ตามที่เราต้องการ เพื่อนำมาบำเรอความสุขกายสุขใจของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงว่าจะเป็นการไร้คุณธรรม จริยธรรม หรือศีลธรรมหรือไม่ อีกทั้งบางคนยังไม่คำนึงถึงเลย

*หัวหน้าสำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย, อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต : น.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ว่าจะเป็นการผิดกฎหมายหรือไม่ ดังตัวอย่างที่ทำให้ประชาชนทั้งโลกต่างเศร้าสลดต่อการจากไปของเจ้าหญิงไดอานาที่ทรงทำคุณประโยชน์ให้แก่ชาวโลกอย่างมากมาย เพียงความเห็นแก่ได้ของคนบางกลุ่มที่กระหายอยากได้ข่าว อยากได้ภาพในเรื่องส่วนพระองค์โดยเฉพาะ เพื่อไปแลกกับคำตอบแทนที่สูงลิ่ว จนขาดรู้คุณธรรมและจริยธรรมของผู้เสนอข่าวสารทำการล่วงละเมิดสิทธิส่วนพระองค์อย่างร้ายแรง การกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เพราะบุคคลทุกคนมีสิทธิสภาพบุคคล คือมีความเป็นส่วนตัวที่ผู้ใดจะละเมิดมิได้ หากผู้ใดกระทำความละเมิดสิทธิสภาพบุคคลของผู้อื่น จนทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย ไม่ว่าจะเป็นถึงแก่ชีวิตหรือไม่ หรือทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบในผลของการละเมิดนั้น ทั้งทางแพ่งและอาญา

ดังนั้น เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้ทราบถึงการคุ้มครองสิทธิของบุคคล ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายอันเป็นกฎกติกาของสังคมที่ทุกคนต้องปฏิบัติตามเพื่อความสงบสุขของสังคมส่วนรวม จึงใคร่เสนอข้อกฎหมายเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของบุคคลที่สำคัญบางประการ ทั้งทางแพ่งและอาญาให้ทราบดังนี้

ทางแพ่ง มีกฎหมายกำหนดให้ผู้

ละเมิดสิทธิผู้อื่นต้องรับผิดชอบละเมิด ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๐, ๔๒๑ และ ๔๒๒ คือ

มาตรา ๔๒๐ บัญญัติว่า "ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น"

มาตรา ๔๒๑ บัญญัติว่า "การใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิดเสียหายแก่บุคคลอื่นนั้น ท่านว่าเป็นการอันมิชอบด้วยกฎหมาย"

มาตรา ๔๒๒ บัญญัติว่า "ถ้าความเสียหายเกิดแต่การฝ่าฝืนบทบังคับแห่งกฎหมายใดอันมีที่ประสงค์เพื่อปกป้องบุคคลอื่น ๆ ผู้ใดทำการฝ่าฝืนเช่นนั้น ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเป็นผู้ผิด"

จากบทบัญญัติในสามมาตราดังกล่าวข้างต้นนี้ ถือเป็นหลักในการที่บุคคลใดใช้สิทธิของตนทำการละเมิดบุคคลอื่นให้ได้รับความเสียหาย ไม่ว่าจะเป็นเจตนาหรือกระทำด้วยความประมาทก็ตาม บุคคลที่ใช้สิทธินั้นต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่ตนได้ก่อขึ้น โดยจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายเนื่องจากการละเมิดของตน โดย

กฎหมายถือว่าการใช้สิทธิที่มีแต่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย และให้สันนิษฐานไว้ก่อนเลยว่าผู้ทำละเมิดนั้นเป็นฝ่ายผิด

นอกจากนี้ยังมีการละเมิดที่ทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ซึ่งผู้ทำละเมิดต้องรับผิดชอบกัน ที่เราเรียกกันว่า "หมิ่นประมาททางแฟง" ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๔๒๓ คือ "ผู้ใดกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลาย ซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริง เป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณของบุคคลอื่นก็ดี หรือเป็นที่เสียหายแก่ชื่อเสียงหรือเกียรติคุณของบุคคลอื่นก็ดี หรือเป็นที่เสียหายแก่ทางทำมาหาได้ หรือทางเจริญของเขาโดยประการอื่นก็ดี ท่านว่าผู้นั้นจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เขาเพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันเกิดแต่การนั้น แม้ทั้งเมื่อตนมิได้รู้ว่าข้อความนั้นไม่จริง แต่หากควรรู้ได้"

ผู้ใดส่งข่าวสาส์นอันตนมิได้รู้ว่าเป็นความไม่จริงหากว่าตนเองหรือผู้รับข่าวสาส์นนั้นมีทางได้เสียโดยชอบในการนั้นด้วยแล้ว ท่านว่าเพียงที่ส่งข่าวสาส์นเช่นนั้นหาทำให้ผู้นั้นต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่"

การที่กฎหมายกำหนดให้มีการรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในการกระทำหมิ่น

ประมาททางแฟงนั้น ก็เพื่อให้มนุษย์เราใช้ความคิดมากกว่าปาก การที่จะพูดหรือให้ข่าวสาส์นใด ๆ ควรจะกลั่นกรองความคิดเสียก่อนว่าควรพูดหรือไม่ และควรพูดอย่างไร เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายหรือกระทบกระเทือนต่อชื่อเสียงเกียรติคุณของคนอื่น เพื่อให้มนุษย์ระงับกิเลสในใจที่เห็นคนอื่นดีกว่าตนไม่ได้ ก็แกล้งพูดหรือให้ข่าวที่ไม่เป็นความจริง เพื่อให้เขาเสียชื่อเสียงได้รับความเดือดร้อนทุกข์ทรมานใจ จนบางคนที่ถูกใส่ความมีชีวิตเหมือนกับเป็นคนตายทั้งเป็นก็มี ดังนั้นพวกที่ชอบใช้ปากเป็นอาวุธพูดหรือให้ข่าวที่ไม่เป็นความจริงอยู่ร่ำไป ต้องเตรียมหาทรัพย์สินเงินทองไว้มาก ๆ เพื่อจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่คนที่ตนทำให้เขาเสียชื่อ

ทางอาญา กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายคุ้มครองความสงบสุขของสังคมส่วนรวม ดังนั้น จึงกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ก่อให้เกิดความไม่สงบสุขแก่สังคมจะต้องได้รับโทษมากกว่าการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน บทลงโทษของกฎหมายอาญาเป็นลักษณะการจำกัดสิทธิเสรีภาพของผู้กระทำผิด โทษทางอาญาจึงเป็นการประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๘ การกระทำความผิดอาญาเกี่ยวกับการ

ละเมิดสิทธิส่วนตัวของผู้อื่น โดยเฉพาะเกี่ยวกับการทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียงนั้น มีกำหนดไว้ในความผิดฐานหมิ่นประมาทและดูหมิ่นซึ่งหน้า ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๕๓ ซึ่งบัญญัติว่า

มาตรา ๓๒๖ "ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

มาตรา ๓๕๓ "ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณาต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ"

จากบทบัญญัติสองมาตราดังกล่าวนี้นี้ เห็นได้ว่าการทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียงไม่ว่าด้วยการพูดหรือการกระทำอย่างใดก็ตาม ที่เป็นการทำให้ผู้ที่เสียชื่อเสียงนั้นถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชังจากคนในสังคม เป็นการกระทบกระเทือนต่อสังคมด้วย เพราะการใส่ความในเรื่องที่ไม่เป็นความจริง เป็นการสร้างความร้ายแรงขึ้นในสังคม ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องปรามมิให้มีการพูดเพื่อเจตนาในสิ่งที่ไม่เป็นความจริง หรือการกระทำที่เป็นการกลั่นแกล้งให้ผู้อื่นเสียหายทางชื่อเสียง จึงได้

กำหนดให้ผู้ที่กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทหรือดูหมิ่นซึ่งหน้านั้น ต้องได้รับโทษถึงจำคุก

ตามที่ได้นำข้อกฎหมายเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิส่วนตัวของบุคคลอื่น ที่มักจะเกิดขึ้นอยู่เป็นประจำในปัจจุบันนี้ มาให้ท่านผู้อ่านได้ทราบทั้งทางแพ่งและทางอาญา ท่านคงจะเห็นแล้วว่านอกจากคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมที่มีอยู่ประจำใจของมนุษย์ทุกคน แล้วตั้งแต่เกิด ก็ยังมีกฎหมายให้การรับรองคุ้มครองและป้องกันสิทธิส่วนบุคคลให้เห็นเป็นรูปธรรมอีกด้วย แล้วทำไมท่านทั้งหลายชอบละเมิดสิทธิส่วนตัวของผู้อื่นอยู่ร่ำไป ไม่เลิกการละเมิดสิทธิส่วนตัวของผู้อื่นเสียที ขอให้หันมาช่วยกันสร้างสรรค์คนให้อยู่กันอย่างสงบสุข มีความสามัคคีกันจะดีกว่า น้ำใจของเพื่อนมนุษย์เป็นสิ่งประเสริฐสุดที่มนุษย์ด้วยกันต้องการ หันมาให้กำลังใจกัน มีมิตรต่อกันเป็นหลักใหญ่ สังคมในโลกลี้ภัยนี้จะผาสุกขึ้นไม่น้อย

หรือหากว่าท่านยังคงคิดสนุกปาก สนุกใจของท่าน อยากทำตามสิ่งที่ท่านต้องการอยู่เรื่อยไป ไม่คำนึงว่าจะละเมิดสิทธิส่วนตัวของใคร โดยคิดว่าแม้ถึงจะเป็นการละเมิดฉันก็มีเงินจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้ได้ละก็ เห็นว่าท่านคงไม่ได้ต้องเตรียมทรัพย์สินเงิน

ทองไว้เพียงอย่างเดียว ท่านคงต้องเตรียมเสื้อ
ผ้าใหม่ของกรมราชทัณฑ์ไว้ใส่สำหรับพัก
ผ่อนในเรือนจำด้วย เป็นเวลา ๑ ปี กว่าจะได้
กลับมาอยู่บ้านตามเดิม

ดังนั้น ท่านที่ชอบใส่ความผู้อื่น หรือ
ขุดคุ้ยเรื่องส่วนตัวของผู้อื่น ขอให้เลิก
พฤติกรรมดังกล่าวเสียเถิด เพราะมีแต่ทำให้
เกิดความทุกข์ใจกับผู้อื่นและครอบครัวของผู้
อื่นนั้น อีกทั้งยังเป็นเหตุให้เกิดความตายขึ้น

ได้ อย่างเช่นการสิ้นพระชนม์ของเจ้าหญิง
ไดอานาแห่งเวลส์ ถ้าการละเมิดสิทธิเหล่านั้น
ทำให้ผู้ถูกละเมิดถึงแก่ความตาย ผู้ถูกละเมิดก็
ไม่ต้องรับรู้เรื่องราวที่เข้มข้นอีกต่อไป แต่ถ้า
บางคนที่ถูกล่วงละเมิดสิทธิไม่ตายก็เหมือน
กับตายทั้งเป็น ถ้าท่านที่ชอบละเมิดสิทธิของ
ผู้อื่น ได้ถูกผู้อื่นกระทำแก่ตนเองบ้าง และท่าน
คือผู้ที่ตายทั้งเป็นคนนั้น ท่านจะเป็นอย่างไร

